

slaget har taget, at man under visse Betingelser kan yde noget Tilskud til dem, der have indkøbt deres Tiender, derved kommer man ind paa rene Vilkaarligheder. Maa jeg indskyde den Bemærkning, at selve Tiendespørgsmaalet er jo ikke nogen Smaating, der er jo det ejendommelige derved, at Tiendeydelsen for saa vidt den paaahviler Hartkornet, altsaa den Ydelse, som det tiendepligtige Hartkorn har at udrede, i Virkeligheden er af større Betydning end samtlige de paa faste Ejendomme hvilende Skatter for saa vidt Hartkornet angaar. Thi medens samtlige paa Hartkornet hvilende Statsskatter dog kun ere mellem 17 og 18 Kr. pr. Td. i Gennemsnit, er den Tiende, der hviler paa det tiendepligtige Hartkorn — der er som bekendt godt og vel et halvt Hundrede Tusinde Tønder Hartkorn i Landet, som er tiendefrit — gennemsnitlig omtrent 20 Kr. pr. Tønde. Altsaa Betydningen af dette Spørgsmaal: Tiendeaflysning eller ej, er jo meget stor, idet den som bekendt er større end selve Statsskatsspørgsmaalet, for saa vidt ogsaa det tiendepligtige Hartkorn angaar. Men det Spørgsmaal, jeg her særlig sigter til, Spørgsmaalet om Statens Stilling over for de indkøbte Tiender, det er heller ikke nogen Bagatel. Det blev i den Beretning, Landstinget afgav i Fjor med Hensyn til Tiendeaflysningsloven, godtgjort af et Mindretal, at af Jyllands tiendepligtige Hartkorn, som vistnok udgør lidt over 142,000 Tønder, er Kirketienden indkøbt af Tiendeyderne for over Halvdelen, nemlig for 66,400 Tdr. Hartkorn, og hvad Kongetienden angaar, er den indkøbt af Tiendeyderne for $\frac{1}{3}$, nemlig for 48,600 Tdr. Hartkorn. Det vil altsaa ses, at det er et meget stort Forhold, der er Tale om, og jeg tror, som sagt, ikke, at det lader sig gøre at ordne det hele ved et Par Pennestrøg, ved at sige, at Tienden bortfalder. Det gaar dog vistnok ikke an.

Ejheller kan jeg være enig i den Maade, hvorpaa man vil ordne det hele store Pengespørgsmaal. Jeg skal ikke komme ind paa nærmere at omtale den Bemyndigelse, man tilsigter at give Finansministeren. Heller ikke jeg vil være med til at give en saadan Bemyndigelse, men det forekommer mig, at man hellere skulde gøre Skridtet fuldt ud, beslutte at optage det fornødne Laan og deraf afholde Vederlaget til Tiendejerne. Det bliver dog vist den mest rationelle Maade. Og der er der et Forhold, jeg gerne vil henlede Opmærksomheden paa, fordi jeg

ikke ved, om det staaar alle ærede Medlemmer absolut klart. Det er dette, at man, hvis det er muligt at fremme Aflysningen af Tienden i kortere Termin end den af Ministeren i Lovforslaget foreslaaede, jo derigennem i samme Grad vil komme til at kunne kræve mere betalt af de paagældende Tiendeydere. Thi det er jo indlysende, at først fra det Øjeblik Tiendeyderen kan ophøre at betale sin Tiende, begynder det Aaremaal at løbe, som skal benyttes til Amortisation af Tiendevederlaget. Altsaa, hvis man f. Eks. kunde afkorte den Periode, der skal hengaa, inden Tiendeaflysningen kan finde Sted, med 2 Aar, vilde det betyde det samme som at spare 2 Aars Tiendeydelse for samtlige Tiendeydere, og man kunde altsaa uden at gøre de paagældende i alt Fald væsentlig Uret forlange, at de skulde betale disse 2 Aars Ydelse mere til Tiendeaflysningen. Jeg skal naturligvis erkende, at det bliver et meget vidtløftigt og besværligt Arbejde, der maa gaa forud for selve Tiendeaflysningen; men er det muligt at forcere dette Arbejde ud over det, Lovforslaget tænker sig, vil man sikkert derigennem komme til en Besparelse, der fuldkommen forsvarligt kunde motivere at kræve et tilsvarende Tillæg til det Vederlag, Tiendeyderne skulde afgive til selve Tiendeaflysningen.

Jeg skal ikke komme dybere ind paa selve Tiendeaflysningsspørgsmaalet, idet ogsaa jeg erkender, at naar Sagen skal behandles i et Udvalg, have alle de Smaa-indvendinger, man kunde have af den ene eller anden Art, deres rette Forum der og ville rimeligvis blive behandlede der. Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen), der ønskede, at Behandlingen skulde være saa langvarig som mulig. Jeg vil hellere af rent praktiske Grunde se at komme til en Ende saa hurtigt som muligt, idet der derved spares kontante Penge, som skulde udredes af de nuværende Tiendeydere, saa længe Tienden overhovedet bestaar, og som udredes til saa godt som ingen Nytte, idet, som sagt, Amortisationstiden bliver lige lang fra den Dag Fristerne begynde at løbe, hvad enten den Dag ligger lidt nærmere eller lidt fjernere. Jeg vilde derfor snarere sige til Udvalget: Spild ikke Tiden, men søg at faa Loven ændret paa de Punkter, hvor den efter min Mening nødvendigvis maa ændres, navnlig Bestemmelserne i § 1, søg at faa det ordnet saa forstandigt og hurtigt som muligt, saa at vi kunne